

remiss@boverket.se

2023-06-16

Diarienummer: 29/2022 samt 30/2022

Svar på:

Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö; med konsekvensutredning respektive Förslag till Boverkets föreskrifter om säkerhet vid användning för byggnader

Remissinstans: Golvbranschens Våtrumskontroll, GVK

Den aktuella remissen avser nya föreskrifter inom ramen för Möjligheternas Byggregler. Den nya modellen ska främja innovation och teknisk utveckling och därmed bidra till att effektivisera byggandet och öka konkurrensen. Detta är tänkt att uppnås genom ett tydliggörande av rollfördelningen mellan staten och samhällsbyggnadssektorn, där Boverket i föreskrifter ska precisera de krav som ställs på lag- och förordningsnivå och där samhällsbyggnadssektorn förutsätts ta fram lösningar som uppfyller föreskrifterna och även metoder för att verifiera att föreskrifterna uppfylls. Av det följer att bygg- och konstruktionsreglerna ska bestå av färre regler och utformas som funktionskrav. Vidare ska reglerna varken innehålla allmänna råd, hänvisningar till standarder eller hänvisningar till andra myndigheter och organisationers föreskrifter och riktlinjer.

I huvudsak ser GVK den föreslagna nya regelmodellen och de förändringar som denna regelmodell kan medföra som ett steg i rätt riktning mot ett förenklat och konsekvent regelverk. GVK är positiv till att regelverket omformuleras på ett sådant sätt att branschen ges ett ökat ansvar för kvaliteten på det byggda och att möjligheterna till innovation ökar. Samtidigt ser GVK uppenbara risker för att den nya regelmodellen kan leda till en ökad variation i vad som anses vara en godtagbar lösning mellan olika handläggare och kommuner. GVK vill därför framföra ett antal synpunkter på och kommentarer till den nya regelmodellen.

Höjda kravnivåer

I uppdraget ingick att kravnivåer inte skulle komma att höjas till följd av det nya regelverket. Boverket menar att den totala kravnivån är oförändrad, trots att det för enskilda punkter faktiskt är höjningar av kravnivåerna. Då samtliga krav ska vara uppfyllda är det svårt att hävda att det remitterade förslaget inte innebär en kravhöjning. GVK menar att dessa kravhöjningar inte kan motiveras av att måluppfyllelsen kan bli bättre, och att de höjda kravnivåerna strider mot uppdraget. Om Boverket menar att kravnivåerna ska höjas bör detta motiveras tydligare och vägas mot de kostnader de kan komma att medföra.

Stort behov av vägledning

Boverket har aviserat att vägledning kommer att tas fram i nästa skede. GVK menar att det är av mycket stor vikt att vägledningen utformas på ett sådant sätt att den riskbedömning som kommer att göras i varje enskilt fall inte leder till att kommuner gör helt olika bedömningar avseende samma konstruktion, och därmed försvårar utveckling mot standardisering och industrialisering - med minskad effektivitet och ökande kostnader som följd. Hur ska exempelvis en handläggare tolka och förhålla sig till begrepp som acceptabel, tillräcklig eller god? På vilket sätt ska riskbedömningarna göras? Först med tydliga vägledningar om bedömning kan en förutsägbarhet uppnås. Det är svårt att entydigt förhålla sig till den nya regelmodellen utan att först ha sett hur vägledningarna kommer att utformas.

Deltagandet i framtagning av ”standarder” måste vara på alla företags och organisationers villkor, inte minst ekonomiskt. Om inte arbetsgrupper är representativa för branschen och allmänintresset finns det en risk för att inriktningen på en standard inte blir den önskvärda ur varken ett branshperspektiv eller ett samhällsperspektiv. GVKs styrelse är sammansatt av intressenter från ett flertal olika områden, byggherrar, försäkring, specialistföretag, vilket innebär att bestämmelser i branschregler för tätskikt i våtrum beslutas utifrån ett mångsidigt perspektiv. Att skapa den typen av verksamhet är resurskrävande och det är något som Boverket särskilt måste beakta för att regler och standarder ska kunna tas fram på demokratisk kvalitetssäkrad grund. En annan aspekt som inte är belyst är att de allmänna råden var gratis för alla att ta del av medan standarder från SIS t.ex. kostar, vilket kan få konsekvenser för mindre byggherrar.

Verifiering

GVK anser det rimligt att den part som formulerar ett krav även anger hur kravets uppfyllande ska verifieras, eller åtminstone belägger att det över huvud taget är möjligt att på ett objektivt sätt verifiera uppfyllandet av ett specifikt krav, innan kravet blir en föreskrift. GVK ser det därför som problematiskt att det enbart ska ligga på samhällsbyggnadssektorn att ta fram metoder för att verifiera att krav är uppfyllda.

GVK ser det som mycket viktigt att den nya regelmodellen är utformad på ett sådant sätt att tolkningen och tillämpningen blir enhetlig i landets kommuner och ger ökad förutsägbarhet av enskilda byggnadsnämnders bedömningar. Mot bakgrund av detta ser GVK stora risker med att ansvaret för verifieringsmetoderna läggs på samhällsbyggnadssektorn och att det fortsätter att vara upp till enskilda byggnadsnämnders godtycke att avgöra om Boverkets krav är uppfyllda eller ej.

En förutsättning för GVKs positiva ställningstagande till ”Möjligheternas byggregler” bygger på att det etableras en funktion med mandat, ackreditering eller liknande att ge nationellt godkännande för verifieringsmetoder för såväl kvantitativa som kvalitativa funktionskrav och med uppgift att övervaka

- att nationell likriktning av byggnadsnämnders bedömningar uppnås och
- att motstridiga lokala tolkningar inte tillämpas.

Implementeringstid

GVK anser att den tidplan som tagits fram för implementering är alltför snäv. Den föreslagna ändringen av BBR kommer att kräva att byggsektorn och samhällbyggnadssektorn skapar nya funktioner och arbetssätt. För att detta ska kunna ske effektivt krävs en tydlighet från Boverket i alla de detaljer som trots allt blir normerande för hur detta ”nya” arbetssätt inom sektorn ska formuleras. GVK har erfarenhet sedan 1987 avseende standardiseringsarbete inom våtrumsproduktion och den erfarenheten ger vid handen att arbetet i sig måste ha långsiktiga strategiska mål, finansieringen av verksamheten måste vara tillräcklig och representativiteten i de grupper som de facto genomför arbetet måste vara väl tillgodosedd utifrån ett ägar- och förvaltarperspektiv. Långsiktighet och stabilitet är avgörande för väl fungerande normer i samhällsbyggnadssektorn.

Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö

1 kap. 14 §

Enligt föreslagen formulering av paragrafen kan det tolkas som att det går att välja att kontrollera kravuppfyllnaden antingen under projektering och utförande enligt 15–17 §§ eller i den färdiga byggnaden enligt 18 §.

Paragrafen bör därför formuleras om så att både kontroll under utförande och kontroll av färdig byggnad blir ett krav.

7 kap. 8 §

BFS 2011:6 innehåller ett Allmänt råd under 6:5331 att vattentäta skikt ska finnas på golv och väggar i bad- och duschrum samt på golv i tvättstugor, toaletterum och rum med varmvattenberedare.

GVK har en oro att den valda formuleringen i författningsförslaget kommer att leda till förändringar i tillämpning eller att regler som inte eftersträvas kan leda till större förändringar än ämnat. Utöver det är GVK frågande till hur oacceptabel mängd vatten ska avgöras/bedömas.

7 kap. 10 §

Texten under paragrafen bedöms passa bättre under 8 kap. Vatten- och avloppsinstallationer.

Stockholm 2023-06-16

Golvbranschens Våtrumskontroll, GVK

Johan Aspelin, VD